

២. ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ជាតិ

២-១ ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ

១២. ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាជាតិ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៦ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២៩៦/៣៦ ចុះថ្ងៃ ទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦ ។ ច្បាប់ នេះមានគោលដៅ :

- ❖ ការពារលើកកម្ពស់គុណភាពបរិស្ថាន និងសុខភាពពលរដ្ឋ ដោយធ្វើការទប់ស្កាត់ការកាត់បន្ថយ និង ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលបរិស្ថាន
- ❖ វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន មុននឹងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ចំពោះគម្រោងគំរោង ដែលបានស្នើឡើង
- ❖ ធានាឱ្យមានការអភិរក្ស ការអភិវឌ្ឍន៍ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ដោយសមហេតុផល និង ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងភាពស្ថិតស្ថេរនូវធនធានធម្មជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ❖ លើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យសាធារណៈជនចូលរួមក្នុងការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិ
- ❖ បង្ក្រាបអំពើទាំងឡាយណាដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ។

១៣. ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងនូវធនធានធម្មជាតិ ច្បាប់នេះបានតម្រូវឱ្យបណ្តាក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ត្រូវរៀបចំ របាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានដំបូង (IEIA) ឬរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ពេញលេញ (EIA) ។ ផ្នែកលើច្បាប់នេះបានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៦ និង ទី៧ នៃជំពូកទី ៣ ដូចខាងក្រោម :

មាត្រា៦ :

- ❖ ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានត្រូវអនុវត្តលើគម្រោង និងសកម្មភាពរបស់ឯកជន ឬសាធារណៈ ហើយត្រូវបានពិនិត្យ និងវាយតម្លៃដោយក្រសួងបរិស្ថានមុនដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេច ។
- ❖ ការវាយតម្លៃនេះត្រូវអនុវត្តផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ និងកំពុងតែមានដំណើរការ ហើយដែលពុំទាន់បានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននៅឡើយ ។
- ❖ បែបបទនៃកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើ របស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។
- ❖ ប្រភេទនិងទំហំគម្រោង និងសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើង ព្រមទាំងសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ និង កំពុងដំណើរការទាំងឯកជន និងសាធារណៈដែលត្រូវមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននេះ ត្រូវកំណត់ ដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា៧ :

- ❖ ចំពោះរាល់ពាក្យសុំធ្វើគម្រោងវិនិយោគ និងរាល់គម្រោងដែលរដ្ឋស្នើឡើង ត្រូវមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានដំបូង (IEIA) ឬការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានពេញលេញ (EIA) ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៦ នៃច្បាប់នេះ ។ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើ IEIA ឬ EIA ទៅអង្គការមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងរយៈពេលដូចបានកំណត់ក្នុងច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

២-២ ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ

១៤. ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាជាតិ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០២ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង កាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០២/០១៦ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ ។ មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការ វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននៃគម្រោងវិនិយោគនេះមានដូចខាងក្រោម :

មាត្រា១ :

- ❖ ច្បាប់នេះកំណត់អំពីគ្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រង ការប្រមូលផល ការប្រើប្រាស់ ការធ្វើអាជីវកម្ម ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការអភិរក្សព្រៃឈើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ គោលបំណងនៃច្បាប់នេះគឺធានានូវការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន រួមទាំងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងមរតកវប្បធម៌ ។

មាត្រា៣ :

- ❖ ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចទូទៅ នៃក្រសួងកសិកម្ម-រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើចម្រុះស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់មួយដោយឡែក ។ រដ្ឋផ្តល់សិទ្ធិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិដល់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រោមបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធម្មជាតិ ចុះនៅថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើត និងកំណត់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ចុះនៅថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៣ និងលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់ផ្សេងទៀត ។
- ❖ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិសហការធ្វើសកម្មភាពពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ចំពោះរាល់បទល្មើសព្រៃឈើ ដែលកើតមាននៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ក្រោមការសំរបសំរួលជាមួយក្រសួងបរិស្ថាន ស្របតាមបទបញ្ញត្តិ ដូចមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី១៤ នៃច្បាប់នេះ ។
- ❖ សកម្មភាពនេះមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដែនសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិឡើយ ។

មាត្រា៤ :

- ❖ ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ រាល់ការសំរេចរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានសក្តានុពលចំពោះហេតុប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើប្រជាពលរដ្ឋទូទៅលើសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងលើធនធានព្រៃឈើនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការចូលរួមជាសាធារណៈ ។
- ❖ សកម្មភាពចំបងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការប៉ះពាល់អាក្រក់ដល់សង្គមនិងបរិស្ថាន ចាំបាច់ត្រូវមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងហេតុប៉ះពាល់សង្គម ដោយផ្អែកលើក្រុមបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងព្រៃឈើកម្ពុជា និងស្របតាមច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ។
- ❖ ឯកសារវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម ត្រូវផ្តល់ជូនសំរាប់ការចូលរួមផ្តល់មតិជាសាធារណៈ រាល់ការសំរេចចុងក្រោយលើសកម្មភាពចំបងៗពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិចារណាលើអនុសាសន៍ចុងក្រោយនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។ ការសំរេចចុងក្រោយ ណាមួយក្រោមមាត្រានេះរាជរដ្ឋាភិបាលអាចជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ។

មាត្រា៣៧ :

- ❖ សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលប្រកបរបររចំការពនេចរមានលក្ខណៈប្រពៃណី អាចអនុវត្តលើដីកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិភាគតិចដែលបានចុះបញ្ជីការចុះហើយជាមួយរដ្ឋ។ ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើនៃមូលដ្ឋាននេះ ត្រូវផ្តល់ការអនុញ្ញាតការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យនៃសកម្មភាពនេះ ដែលជាផ្នែកមួយនៃផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍នោះ ។ ការអនុវត្តន៍ចំការពនេចរ ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះព្រៃធម្មជាតិទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់មានការប៉ះពាល់ក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ដីព្រៃឈើដែលរៀបចំសំរាប់ចំការពនេចរ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា៣៨ :

- ❖ គ្មានរូបវន្តបុគ្គលណាមានសិទ្ធិផ្តល់ការអនុញ្ញាតិ ទោះបីដោយផ្ទាល់ក្តី ឬដោយប្រយោលក្តីឱ្យកាប់ដើមឈើ ឬធ្វើសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាងដើម្បីប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ឬកាន់កាប់ដីក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ផ្ទុយនឹងបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះឡើយ ។

មាត្រា៤៤ :

- ❖ បុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ខូចខាតដល់មជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើត្រូវចេញថ្លៃស្តារ ឬជួសជុលការខូចខាតមានលក្ខខណ្ឌដូចដើមឡើងវិញ ។

២-៣ ច្បាប់ភូមិបាល

មាត្រា៣ :

- ❖ ជនគ្រប់រូបត្រូវគោរពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងកម្មសិទ្ធិឯកជនស្របច្បាប់លើអចលនវត្ថុ។ ការគ្រប់គ្រងផ្នែករដ្ឋបាលស៊ុរិយោដីលើអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។ បទបញ្ជា និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនឹងត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៤៣ :

- ❖ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃលទ្ធកម្មកម្មសិទ្ធិបានឡើយ ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ។ ស្ថានភាពនៃអ្នកកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនៅតែមិនទៀងទាត់ និងខុសច្បាប់ដដែល ប្រសិនបើស្ថានភាពនោះមិនកើតចេញពីការអនុញ្ញាតតាមបែបផែនដៃដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ទេនោះ។ បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ ត្រូវបង្ខំចិត្តឱ្យចាកចេញជាបន្ទាន់ ហើយត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២៥៩ នៃច្បាប់នេះ។ បុគ្គលកាន់កាប់ខុសច្បាប់ គ្មានសិទ្ធិទាមទារសំណងសំរាប់ចំណាយលើការងារ និងការកែលម្អដែលខ្លួនបានធ្វើនៅលើអចលនវត្ថុនោះឡើយ។

មាត្រា៥៨ :

- ❖ សម្បទានដី អាចធ្វើឡើងបានតែនៅលើដីដែលជាចំណែកនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ។ សម្បទានដីមិនអាចប៉ះពាល់ផ្លូវគមនាគមន៍ ដីចំណីផ្លូវ និងដីចាំបាច់សំរាប់ថែទាំ ក៏ដូចជាផ្លូវទឹក ត្រពាំង បឹង និងដែនទឹកបម្រុងដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ។

២-៤ ច្បាប់ការងារ

២-៤-១ ប្រាក់ឈ្នួល

មាត្រា១០២ :

- ❖ តាមន័យនៃច្បាប់នេះ ពាក្យថាប្រាក់ឈ្នួល ទោះបីការកំណត់ ឬរបៀបគិតយ៉ាងណាក៏ដោយមាន ន័យថាឈ្នួលការងារ ឬឈ្នួលសេវាដែលអាចគិតជាប្រាក់បាន ឬក៏វិវត្តបានដោយការព្រមព្រៀងគ្នា ឬដោយច្បាប់ជាតិ ហើយដែលនិយោជកត្រូវបើកឱ្យកម្មករនិយោជិកតាមកិច្ចសន្យាជួលការងារ ឬសេវាដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយមាត់ទទេ ទោះចំពោះការងារដែលបានធ្វើក្តី ឬដែលត្រូវធ្វើក្តីចំពោះសេវាដែលបានបំពេញ ឬត្រូវបំពេញក្តី។

មាត្រា ១៦១ :

- ❖ រៀងរាល់ឆ្នាំ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ចេញប្រកាសកំណត់ថ្លៃបុណ្យដែលត្រូវឈប់មានប្រាក់

ឈ្នួលសំរាប់កម្មករនិយោជិកនៃសហគ្រាសទាំងអស់ ។ ថ្ងៃបុណ្យឈប់សំរាកមានប្រាក់ឈ្នួល ទាំងឡាយនេះ មិនផ្តាច់ចិរវេលាធ្វើការដែលត្រូវគិតដើម្បីឱ្យឈប់សំរាកប្រចាំថ្ងៃ ឆ្នាំនោះដែរ ។

មាត្រា ១៦២ :

- ❖ ក្នុងករណីថ្ងៃបុណ្យដែលត្រូវបានឈប់សំរាកត្រូវចំណីថ្ងៃអាទិត្យនោះ កម្មករនិយោជិកនឹងត្រូវបាន ឈប់សំរាកមួយថ្ងៃ (០១ ថ្ងៃ) បន្តទៀត ។ ការឈប់សំរាកថ្ងៃបុណ្យមិនមែនជាហេតុនាំអោយបន្ថយ ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំខែ ប្រចាំអឌ្ឍមាស ឬប្រចាំសប្តាហ៍ឡើយ ។

មាត្រា ១៦៣ :

- ❖ កម្មករនិយោជិកធ្វើការតាមម៉ោងប្រចាំថ្ងៃ ឬតាមបរិមាណផលិតផលត្រូវមានសិទ្ធិបានប្រាក់បំណាច់ ស្មើនឹងប្រាក់ឈ្នួលដែលបង់ខាតមកពីការឈប់បុណ្យ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៦១ ខាងលើ ។ ប្រាក់ បំណាច់នេះត្រូវនៅក្នុងបន្ទុកនៃនិយោជក ។

មាត្រា ១៦៤ :

- ❖ នៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន សហគ្រាសណាដែលមិនអាចបញ្ឈប់ការងារបានដោយសារសកម្មភាពរបស់ខ្លួនត្រូវ ឱ្យកម្មករនិយោជិកទាំងឡាយដែលជាប់ធ្វើការក្នុងថ្ងៃឈប់បុណ្យ ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់ ឈ្នួលនៃការងារដែលខ្លួនបានធ្វើ នូវប្រាក់បំណាច់មួយដែលនៅលើបន្ទុកនិយោជកដែរ ហើយដែលកំរិត ក្នុងប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ។

២-៤-២ ការឈប់សំរាកពិសេស

មាត្រា១៧១ :

- ❖ និយោជកមានសិទ្ធិអនុញ្ញាតឱ្យកម្មករនិយោជិកខ្លួន ឈប់សំរាកជាពិសេសក្នុងឱកាសមានព្រឹត្តិការណ៍ ដែលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ដល់គ្រួសារនៃកម្មករនិយោជិក ។
- ❖ ក្នុងករណីដែលកម្មករនិយោជិក មិនទាន់អនុវត្តការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំទាំងអស់របស់ខ្លួនទេ និយោជក អាចធ្វើការកាត់កងការឈប់សំរាកពិសេសខាងលើពីការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំរបស់កម្មករនិយោជិក បានទេ ។
- ❖ ក្នុងករណីដែលកម្មករនិយោជិកបានអនុវត្ត ការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួនរួចអស់ហើយ និយោជក មិនអាចធ្វើការកាត់កងការឈប់សំរាកពិសេសខាងលើពីការឈប់ សំរាកប្រចាំឆ្នាំសំរាប់ឆ្នាំខាងមុខ របស់កម្មករ និងនិយោជិកបានទេ ។
- ❖ ម៉ោងធ្វើការដែលខាតបង់ក្នុងឱកាសឈប់សំរាកពិសេសនេះ អាចនឹងបំពេញវិញបានតាមលក្ខខ័ណ្ឌ ដូចមានក្នុងកំរិតប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ។

២-៤-៣ អនាម័យ និងសន្តិសុខនៃកម្មករនិយោជិត

មាត្រា ២៣៨ :

សហគ្រាស និងគ្រឹះស្ថានដែលចង្អុលក្នុងមាត្រា១ នៃច្បាប់នេះត្រូវរៀបចំឱ្យមានការព្យាបាលបឋម សំរាប់ កម្មករនិយោជិតរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៣៩ :

- ❖ ក្រុមពេទ្យការងារត្រូវដឹកនាំពេទ្យម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដោយមាននាមជាគ្រូពេទ្យការងារ ដែលមានភារកិច្ច ការពារព្យាបាល កុំឱ្យខូចសុខភាពអ្នកធ្វើការដែលបណ្តាលមកពីការងាររបស់គេ ពិសេសឃ្នាំមើល លក្ខខណ្ឌអនាម័យការងារ គ្រោះថ្នាក់នៃជម្ងឺឆ្លង និងស្ថានភាពសុខភាពអ្នកជម្ងឺ ។

មាត្រា ២៤០ :

- ❖ ក្រុមពេទ្យការងារ អាចមានជាពិសេសសំរាប់សហគ្រាសនិមួយៗ ឬមានក្រុមពេទ្យការងារមួយសំរាប់ សហគ្រាសច្រើន ប្រើប្រាស់រួមគ្នាតាមសារៈសំខាន់នៃសហគ្រាស ។
- ❖ គិលានដ្ឋាននេះ ត្រូវមានគ្រូពេទ្យកាន់កាប់ផ្ទាល់ ដោយមានគិលានុប្បដ្ឋាក ឬគិលានុប្បដ្ឋានយិកាម្នាក់ ឬច្រើននាក់ជួយធ្វើការផងគិតទៅតាមចំនួនកម្មករនិយោជិត ។
- ❖ ក្នុងម៉ោងធ្វើការ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ត្រូវមានគិលានុប្បដ្ឋាក ឬគិលានុប្បដ្ឋានយិកាយ៉ាងតិចម្នាក់នៅយាម ប្រចាំការជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

មាត្រា ២៤៣ :

- ❖ កាលណាដែលសហគ្រាសដែលចង្អុលក្នុងមាត្រា២២៨ មានសាខា ឬការដ្ឋានមួយ ឬច្រើនដែលមាន ប្រើកម្មករនិយោជិតយ៉ាងតិចហាសិប(៥០នាក់) ហើយស្ថិតនៅចម្ងាយលើសពីប្រាំ (០៥)គីឡូម៉ែត្រ ពីការដ្ឋានធំ និយោជកត្រូវតែផ្តល់ចំពោះសាខា ឬការដ្ឋានទាំងនោះឱ្យដូចចំពោះការដ្ឋានធំដែរនូវ មធ្យោបាយសង្គ្រោះ និងព្យាបាលកម្មករនិយោជិតខ្លួនឱ្យបានសព្វគ្រប់ដូចជា បុគ្គលិកពេទ្យ សំណង់ សំភារៈ វត្ថុរុំបូស និងថ្នាំព្យាបាល ។

មាត្រា ២៤៥ :

- ❖ ក្រៅពីវិធានការដែលចែងក្នុងមាត្រាខាងលើ និយោជកត្រូវចាត់ចែងដោយចេញសេចក្តីយុទ្ធនិងវិន័យ :
 - ១- ក្រុមគីមីបង្ការរោគ នៅក្នុងការដ្ឋានខ្លួន
 - ២- ការចាក់ថ្នាំការពារជម្ងឺឆ្លងទាំងឡាយ ។
- ❖ ក្នុងពេលមានជម្ងឺឆ្លង ក្រសួងសុខាភិបាលអាចតម្រូវឱ្យមានចាត់វិធានការ ការពារជាពិសេសនៅក្នុង ការដ្ឋានទាំងអស់ ។ (ដកស្រង់ពីឯកសារច្បាប់ស្តីពី ការងារ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៨) ។

២-៥ ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

១៥. ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាជាតិ កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី៦ នីតិកាលទី៣ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបាន អនុម័តយល់ស្របតាមលើទម្រង់ និងគតិវិធីច្បាប់នេះទាំងស្រុងដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី៣ នីតិកាលទី២ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៦០៧/០១៦ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។ មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃ ហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននៃគម្រោងវិនិយោគនេះមានដូចខាងក្រោម :

មាត្រា ១ : ច្បាប់នេះមានគោលដៅជំរុញឱ្យមានការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង និរន្តរភាពនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីសំរេចបាននូវការងារអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងសុខុមាលភាព របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ច្បាប់នេះកំណត់អំពី :

- សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃអ្នកប្រើប្រាស់ទឹក
- គោលការណ៍គ្រឹះសំខាន់ៗ សំរាប់ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក
- ការចូលរួមរបស់សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ទឹក ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹកប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

មាត្រា ៣ : ទឹក និងធនធានទឹក ជាសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ។

មាត្រា ១១ : បុគ្គលគ្រប់រូបមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានទឹកក្នុងបរិមាណមួយ មិនលើសពីសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់ ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការហូបចុក បោកគក់ ងូត និងតម្រូវការផ្សេងៗ រួមមានការចិញ្ចឹមសត្វ ការចិញ្ចឹមត្រីការ ស្រោចស្រពស្ពានច្បារ និងដំណាំ ដោយចៀសវាងមិនឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិស្របច្បាប់របស់អ្នកដទៃ ។ តម្រូវការខាងលើនេះ មិនតម្រូវឱ្យសុំអាជ្ញាប័ណ្ណទឹកឡើយ ។

មាត្រា ១២ : ការបង្វែរទឹក ការយកទឹក ការប្រើប្រាស់ធនធានទឹក ក្នុងគោលបំណងកសិកម្ម ឬ ឧស្សាហកម្ម លើសពីកំរិតដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ និងសំណង់ការងារទឹកដែលពាក់ព័ន្ធ តម្រូវឱ្យមានការសុំអាជ្ញាប័ណ្ណ ទឹក ឬលិខិតអនុញ្ញាត ។ បែបបទនៃការសុំនេះ និងមានចែងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យ ។ ការយកខ្សាច់ដី ឬគ្រួសប្រេង កាត និងឧស្ម័នពីបាត ច្រាំង ឆ្នេរ សមុទ្រ ឆ្នេរទន្លេ ស្ទឹង ព្រែក អូរ បឹង ឬ តម្រូវឱ្យមានការសុំអាជ្ញាប័ណ្ណទឹក ។ បែបបទបច្ចេកទេសជលសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនេះ នឹងមានចែងលំអិតនៅក្នុងអនុក្រឹត្យ ។ ការលុប ទន្លេ ស្ទឹង ព្រែក អូរ ប្រឡាយ បឹង ឬ អាងទឹក និងអាងធម្មជាតិ តម្រូវឱ្យមានការសុំអាជ្ញាប័ណ្ណទឹក ឬលិខិត អនុញ្ញាត ។ បែបបទនៃការសុំនេះ នឹងមានចែងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យ ។ ការសាងសង់ស្ពានតូច ធំ កាត់ទន្លេ ស្ទឹង កំពង់ផែ ឬសំណង់អាគារតូច ធំលើច្រាំង និងឆ្នេរតម្រូវឱ្យមានការឯកភាពផ្នែកបច្ចេកទេសជាមុនពីក្រសួង

ធនធានទឹក និងឧតុនិយម។ ការបង្ហូរទឹកពីប្រភពដើមចេញពីទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការអនុញ្ញាតិ និងយល់ព្រមពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដោយមានការអនុម័តយល់ព្រមពីស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ ។

មាត្រា ១៤ : មុនពេលផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណទឹកដល់បុគ្គលណាមួយ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានលើការប្រើប្រាស់ទឹក និងការសាងសង់ សំណង់ការងារទឹក ដែលបុគ្គលនោះស្នើឡើង ។

មាត្រា ២២ : រាល់ការបញ្ចេញចោល ការទុកចោល ឬការរក្សាទុកនូវសារធាតុពុលដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពទឹក និងអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់មនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ ត្រូវតែសុំអាជ្ញាប័ណ្ណទឹក ឬការអនុញ្ញាតិ ។ ប្រភេទសារធាតុពុលដែលមានចែងខាងលើ និងស្តង់ដារបច្ចេកទេសនៃការបញ្ចេញទឹក សំណល់នឹងមានកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។ រាល់កិច្ចដំណើរការក្នុងមាត្រានេះ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា ។

មាត្រា ២៣ : ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម អាចប្រកាសទុកជាតំបន់អាសន្ន ឬជាតំបន់ហាមឃាត់ការប្រើប្រាស់ទឹកក្នុងករណីដែល :

- ទឹកលើដី ឬទឹកក្រោមដីត្រូវបានប៉ះពាល់ផ្នែកបរិមាណ គុណភាព ឬតុល្យភាពអេកូឡូស៊ី ។
- ទឹកលើទីដីរាល់ដែលកំពុងរងការគំរាមគំហែងដោយសកម្មភាពមនុស្ស ឬធម្មជាតិ ។
- ទឹកដែលបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពប្រជាពលរដ្ឋ ។

ដែនភូមិសាស្ត្រនៃតំបន់អាសន្ន ឬតំបន់ហាមឃាត់នោះ ត្រូវកំណត់តាមករណីនីមួយៗដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ។

២-៦ ច្បាប់ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព

១៦. ច្បាប់ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី៣ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុងដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី២ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០៨/០០៦ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ:

មាត្រា ១: ច្បាប់នេះមានគោលបំណង: អនុវត្តគោលការណ៍ប្រុងប្រយ័ត្នស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ទប់ស្កាត់ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើការអភិវឌ្ឍជីវៈចម្រុះ និងធនធានធម្មជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបណ្តាលមកពីការផលិត ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន ការអភិវឌ្ឍ ការលើកដាក់ ការផ្ទេរ ការប្រើប្រាស់ ការស្តុកទុក និងការបញ្ចេញសារធាតុកាបូនកែច្នៃរស់ ដែលបង្កើតឡើងដោយជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ។ ធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការ

អភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព ព្រមទាំងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះហានិភ័យដល់សុខភាព មនុស្ស ធ្វើអោយមានតម្លាភាពក្នុងនីតិវិធីពិនិត្យ និងក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចំពោះសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់ និងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់។ លើកកំពស់ ការយល់ដឹងអំពីជីវបច្ចេក វិទ្យាទំនើបសំដៅទប់ស្កាត់ហានិភ័យពីការប្រើប្រាស់ និងការបញ្ចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថាន និងសុខភាពមនុស្ស។

មាត្រា៣: ច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះការនាំចូល និងនាំចេញ ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ ការបញ្ចូល សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា និងការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ដើម្បីជាម្ហូបអាហារ ឬចំណីសត្វ ឬដើម្បីកែច្នៃរស់ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព ព្រមទាំង បញ្ហាសុខភាពមនុស្សផងដែរ។ ច្បាប់នេះនឹងមិនអនុវត្តចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ប្រើជាឱសថ ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ។ សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលគ្រាន់តែដឹកជញ្ជូនឆ្លង កាត់ តែពុំមានទិសដោយកមកប្រើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ប្រភេទសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មួយចំនួន ទៀត ដែលត្រូវបានលើកលែងដោយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច។ ផលិតផលសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់មិនមានជីវិត ឬ ក៏សមាសភាពនៃសារពាង្គកាយអជីវិតកែច្នៃសេនេទិច។

មាត្រា ៤: រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលបានផ្តល់ដំណឹងថាមានបំណងធ្វើសកម្មភាព ឬ ប្រតិបត្តិការទាក់ទង នឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដូចជា ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ការបញ្ចូលទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា និង ឬ ដើម្បីប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ធ្វើជាម្ហូបអាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ ដើម្បីកែច្នៃនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការឯកភាពជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន មុននឹងសុំការអនុញ្ញាតពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ។ សកម្មភាព ឬប្រតិបត្តិការណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមស្តង់ដារ និងវិធានការស្តីពីការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យអំពីហានិភ័យដូចដែលបានកំណត់ ក្នុងនីតិវិធីស្តីពីការវាយតម្លៃហានិភ័យ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី៥ ហើយនិងមានចែងលម្អិតដោយប្រកាសរបស់ ក្រសួងបរិស្ថាន បន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ៦: ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធត្រូវត្រួតពិនិត្យរាល់សកម្មភាព និងប្រតិបត្តិការ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ។ ក្រសួងបរិស្ថាន ជាស្ថាប័នបង្គោលជាតិ និងជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការអនុវត្តបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៧: ក្នុងការទទួលខុសត្រូវជាស្ថាប័នបង្គោលជាតិ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៦ ខាងលើនេះ ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវធ្វើជាស្ថាប័នទំនាក់ទំនងដំបូងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងលេខាធិការដ្ឋានអនុសញ្ញាជីវៈ ចម្រុះ។ ក្នុងតួនាទីជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់ជាតិ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការបំពេញមុខងារ រដ្ឋបាលដែលបានតម្រូវសំរាប់អនុវត្តច្បាប់នេះ។ មុខងារទាំងនេះរួមមានការជូនដំណឹងទាន់ពេលវេលាទៅប្រទេស

ដទៃទៀត និងមណ្ឌលចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងអង្គការអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយក្នុង ករណីមានហេតុការណ៍ណាមួយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែនណាមួយដោយ អចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់។ មន្ត្រីរបស់ក្រសួងបរិស្ថានដែលត្រូវបានចាត់តាំង ដោយសហការជាមួយ មន្ត្រីជំនាញនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចធ្វើអធិការកិច្ច អាចប្រមូលយកគំរូតាង ឬវត្ថុតាង ដើម្បីស្រាវជ្រាវដល់ការស៊ើបអង្កេតក្នុងទីតាំងដែលបាន ឬក៏ពុំមានសកម្មភាព ឬប្រតិបត្តិការទាក់ទងនឹងសារពាង្គ កាយកែច្នៃរស់។

មាត្រា ១១: ការនាំចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងបរិស្ថាន ដោយចេតនា ត្រូវបានតម្រូវឱ្យមានការវាយតម្លៃហានិភ័យ ព្រមទាំងមានការយល់ព្រមពីក្រសួងបរិស្ថានជា មុន មុននឹងស្នើសុំការអនុញ្ញាតនាំចូលពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ។ ម្ចាស់ស្នើសុំត្រូវដាក់ពាក្យទៅក្រសួង បរិស្ថាន អំពីគោលបំណងនៃការនាំចូលរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ១៥ : អ្នកនាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការបញ្ជាក់ជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរពីក្រសួងបរិស្ថាន ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃរាល់ព័ត៌មានដែលខ្លួនបានផ្តល់ទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃ រស់ត្រូវនាំចេញ។ លិខិតបញ្ជាក់នេះត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ និង/ឬឯកសារដទៃទៀតទាក់ទង នឹងការវេចខ្ចប់ ការលើកដាក់នាំចេញ។

មាត្រា ២១ : ម្ចាស់សំណើត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងទទួលរ៉ាប់រងលើចំណាយទាំងអស់ សំរាប់ការវាយតម្លៃនេះ។ នៅពេលបានទទួលលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំង ឡាយដែលបានតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ក្រសួងបរិស្ថាននឹងផ្តល់ការឯកភាពជាគោលការណ៍ដោយមាន ឬគ្មាន លក្ខខណ្ឌ ឬតម្រូវឱ្យផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម ឬបដិសេធមិនផ្តល់ការឯកភាព។

២-៧ ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ

១៧. ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យ ប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី៣ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិវិធីនៃច្បាប់នេះទាំង ស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភា លើកទី៤ នីតិកាលទី២ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០៨/០០៧ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

មាត្រា ១ :

ច្បាប់នេះ កំណត់ក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្ស និងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

គោលបំណងនៃច្បាប់នេះ គឺធានានូវការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការធានាប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

មាត្រា ២ :

ច្បាប់នេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តនៅតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស.រកម.១២៩៦-៣៦ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើត និងការកំណត់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៣ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងតំបន់បំបែកដីមណ្ឌលបឹងទន្លេសាប លេខ នស/រកត/០៤០១/០៧០ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០១ និងលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់ផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១១ :

តំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ បែងចែកជាបួនតំបន់គ្រប់គ្រង :

១. តំបន់ស្នូល : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងដែលមានតម្លៃខ្ពស់ សម្រាប់ការអភិរក្សប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិ ដែលកម្រ ជិតផុតពូជ ទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ គម្រាមកំហែង និងមានប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីផុយស្រួល ។

ការចេញ ចូលតំបន់នេះត្រូវហាមឃាត់ លើកលែងតែមន្ត្រីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិដែលមានភារកិច្ច និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិ ក្នុងគោលបំណងការពារ និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិជីវៈចម្រុះ និងបរិស្ថាន ដែលត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន លើកលែងតែក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និងការពារជាតិ ។

២. តំបន់អភិរក្ស : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងស្ថិតនៅជាប់នឹងតំបន់ស្នូល ដែលមានតម្លៃខាងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី តំបន់ទីជម្រាល និងតំបន់ដែលមានលក្ខណៈទេសភាពធម្មជាតិ ។

ការចេញ ចូលតំបន់នេះ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិនៅនឹងកន្លែងលើកលែងតែមានការចាំបាច់ក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និង ការពារជាតិ ។

ការប្រើប្រាស់អនុផលធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់នេះ សម្រាប់ជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមិនប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ជីវៈចម្រុះ ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យហ្មត់ចត់របស់រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ ។

៣. តំបន់ប្រើប្រាស់ដោយចីរភាព : ជាតំបន់គ្រប់គ្រង ដែលមានតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ បំរើដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ការគ្រប់គ្រង ការអភិរក្សតំបន់ការពារធម្មជាតិផ្ទាល់ និងចូលរួមលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការអភិវឌ្ឍ និងការវិនិយោគនៅក្នុង តំបន់នេះ តាមការស្នើសុំរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រោយពីមានការពិគ្រោះយោបល់ពីបណ្តាក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ និងនីតិវិធីជាធរមាន ។

៤. តំបន់សហគមន៍ : ជាតំបន់គ្រប់គ្រងបម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចរបស់សហគមន៍ និង ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមានសកម្មភាពស្រាប់ រួមមាន លំនៅដ្ឋាន ស្រែ និងចំការ ។

ការចេញប័ណ្ណដីធ្លី ឬ ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវមានការបញ្ជាក់យល់ព្រមជា មុនពីក្រសួងបរិស្ថាន ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ភូមិបាល ។

តំបន់ការពារធម្មជាតិនេះ មិនគ្របដណ្តប់ទៅលើការកំណត់ និងការចាត់ចែងគ្រប់គ្រងរបស់អាជ្ញាធរ អប្សរា និងអាជ្ញាធរដទៃទៀត ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ភារកិច្ចឱ្យ ។

មាត្រា ៤៤ :

ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអតិបរមានូវហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម និងសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណង យុទ្ធសាស្ត្រ នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ រាល់គម្រោងអភិវឌ្ឍ ឬវិនិយោគក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ដោយ ចីរភាព និងតំបន់សហគមន៍ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវធ្វើការសិក្សាវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ជាមុន ដោយសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។

នីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម សម្រាប់គម្រោង ឬ សកម្មភាពណាមួយត្រូវ អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។

២-៨ អនុក្រឹត្យស្តីពីកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន

១៨. អនុក្រឹត្យលេខ ៧២ អនក្រ.បក ស្តីពីកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន បានអនុម័តនៅ ថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩ ។ អនុក្រឹត្យមានគោលបំណង :

- ❖ កំណត់វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានលើគម្រោង និងសកម្មភាពរបស់ឯកជន ឬសាធារណៈ ហើយ ត្រូវបានពិនិត្យ និងវាយតម្លៃដោយក្រសួងបរិស្ថានមុនដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេច ។
- ❖ កំណត់ប្រភេទ និងទំហំគម្រោង សកម្មភាពដែលស្នើឡើង ព្រមទាំងសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ និង កំពុងដំណើរការទាំងឯកជន និងសាធារណៈដែលត្រូវវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ។
- ❖ បំផុសឱ្យមានការចូលរួមពីសាធារណៈជន ក្នុងកិច្ចដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ព្រម ទាំងទទួលយកមតិយោបល់មកធ្វើការពិចារណាក្នុងកិច្ចដំណើរអនុវត្តគម្រោង ។

១៩. យោងតាមឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុក្រឹត្យនេះ ក៏មានការចាត់ថ្នាក់ពីប្រភេទគម្រោងដែលទាក់ទងទៅនឹងវិស័យកសិកម្ម ដែលទាមទារឱ្យមានគម្រោងរៀបចំរបាយការណ៍ IEIA ឬ EIA លើគម្រោងដ៏សម្បូរមានក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្មផងដែរ ។

២-៩ អនុក្រឹត្យស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក

២០. អនុក្រឹត្យលេខ ២៧ អនក្រ.បក ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹកបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ។ អនុក្រឹត្យនេះ :

- ❖ មានគោលដៅកំណត់ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយការបំពុលទឹកនៅតាមតំបន់ទឹកសាធារណៈ សំដៅធានាបានការពារសុខភាពមនុស្ស និងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ ។
- ❖ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះរាល់ប្រភពបំពុល និងរាល់សកម្មភាពទាំងឡាយណា ដែលបង្កឱ្យមានការបំពុលទឹកនៅតាមតំបន់ទឹកសាធារណៈ ។
- ❖ ពាក់ព័ន្ធនឹងអនុក្រឹត្យនេះផងដែរ មានភ្ជាប់ជូននូវឧបសម្ព័ន្ធចំនួន៥ ដើម្បីការពារការបំពុលទឹកសាធារណៈ ក៏ដូចជាការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងសុខភាពមនុស្ស ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធ១** : ប្រភេទសារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់
- **ឧបសម្ព័ន្ធ២** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារនៃការបញ្ចេញសំណល់រាវពីប្រភពបំពុលចូលទៅក្នុងតំបន់ទឹកសាធារណៈ ឬទៅក្នុងប្រព័ន្ធបណ្តាញល្អ ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៣** : ប្រភេទនៃប្រភពបំពុលដែលត្រូវឱ្យមានការសុំអនុញ្ញាតិ ពីក្រសួងបរិស្ថាន មុននឹងបញ្ចេញចោលនូវសំណល់រាវរបស់ខ្លួន ឬដឹកទៅទីដទៃ ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៤** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារគុណភាពទឹកនៅតាមតំបន់ទឹកសាធារណៈសំរាប់អភិរក្សជីវៈចម្រុះនៅក្នុងទឹក ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៥** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារគុណភាពទឹកនៅតាមតំបន់ទឹកសាធារណៈ សំរាប់ការពារសុខភាពសាធារណៈ ។

២-១០ អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង

២១. អនុក្រឹត្យលេខ ៣៦ អនក្រ.បក ស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង បានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ អនុក្រឹត្យនេះ :

- ❖ មានគោលដៅកំណត់ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង ប្រកបដោយលក្ខណៈបច្ចេកទេសសមស្រប និងប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសំដៅធានាបាននូវការការពារសុខភាពសាធារណៈ គុណភាពបរិស្ថាន និងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ ។

- ❖ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះរាល់សកម្មភាពបោះចោល ទុកដាក់ ស្តុក ប្រមូល ដឹកជញ្ជូន កែច្នៃ និងបញ្ចេញចោលសំរាម និងសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ។
- ❖ ពាក់ព័ន្ធនឹងអនុក្រឹត្យនេះ មានភ្ជាប់ជាមួយនូវឧបសម្ព័ន្ធដែលកំណត់ប្រភេទសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ។

២-១១ អនុក្រឹត្យស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេង

២២. អនុក្រឹត្យលេខ ៤២ អនក្រ.បក ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេងបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០០ ។ អនុក្រឹត្យនេះមានគោលដៅ :

- ❖ កំណត់ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេង ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយសារធាតុដែលបំពុលខ្យល់ និងសំលេងក្នុងបរិយាកាស សំដៅការពារគុណភាពបរិស្ថាន និងសុខភាពសាធារណៈ ។
- ❖ មានវិសាលភាពអនុវត្ត និងចាត់វិធានការចំពោះរាល់ប្រភពបំពុលចល័ត និងអចល័តទាំងឡាយណាដែលបង្កឱ្យមានការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេងនៅក្នុងបរិយាកាស ។
- ❖ ពាក់ព័ន្ធនឹងអនុក្រឹត្យនេះ មានភ្ជាប់ជូននូវឧបសម្ព័ន្ធចំនួន៨ ដើម្បីការពារការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំលេង ពីប្រភពបំពុលចល័ត និងអចល័តដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធ១** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារគុណភាពខ្យល់
- **ឧបសម្ព័ន្ធ២** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារជាអតិបរមានៃសារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមាននៅក្នុងខ្យល់ ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៣** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារជាអតិបរមានៃសារធាតុបំពុល ដែលអនុញ្ញាតបញ្ចេញពីប្រភពអចល័តចូលទៅក្នុងបរិយាកាស ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៤** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នពីប្រភពអចល័ត ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៥** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារជាអតិបរមាដែលអនុញ្ញាតបញ្ចេញសំលេងនៅលើផ្លូវសាធារណៈពីប្រភពយានយន្ត ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៦** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារជាសំលេងអតិបរមាដែលអនុញ្ញាតនៅតំបន់សាធារណៈ និងតំបន់លំនៅដ្ឋាន ។
- **ឧបសម្ព័ន្ធ៧** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារសំរាប់ត្រួតពិនិត្យសំលេងក្នុងទីតាំងរោងជាង រោងចក្រឧស្សាហកម្ម ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធ៨** : កំរិតកំណត់ស្តង់ដារ ជាតិស្ពាន់ដែរ សំណ បង់សែន និងអ៊ីដ្រូកាបូប្រហើរ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមាននៅក្នុងប្រេងឥន្ធនៈ និងធុងថ្នាំ។

២-១២ អនុក្រឹត្យស្តីពីដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច

២៣. អនុក្រឹត្យលេខ ១៤៦ អនក្រ.បក ស្តីពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥ ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ អនុក្រឹត្យនេះគោលដៅកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ នីតិវិធីយន្តការ និងការរៀបចំ ស្ថាប័ន សំរាប់ការផ្តួចផ្តើម និងការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច សំរាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចសន្យា និងសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានចុះកិច្ចសន្យាមុនពេលដែលអនុក្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមាន ស្របតាមការកំណត់នៃច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ អនុក្រឹត្យនេះបានតម្រូវឱ្យ ម្ចាស់គម្រោងរៀបចំការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង សំរាប់គម្រោងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ។ ក្នុង ករណីណាការវាយតម្លៃដំបូងបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានអវិជ្ជមានមានកំរិតមធ្យម ឬ ខ្លាំង ត្រូវរៀបចំការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមពេញលេញ ។

